

GDS/KB
Taha Alexandersson
taha.alexandersson@socialstyrelsen.se

PM – angående förfrågningar om stöd till Ukraina: *gemensam inriktning*

PM framtaget av Socialstyrelsen efter samråd 2 med regionernas hälso- och sjukvårdsdirektörer.

Avseende stöd till Ukraina – generellt

1. Regionerna uttrycker en stark vilja att stödja Ukraina inom hälso- och sjukvårdsområdet.
2. Regionerna efterfrågar en tydlig nationell viljeinriktning avseende omfattningen och en nationell samordning av stödet till Ukraina.
3. Då myndigheterna har överblicken och bättre tillgång till information om det säkerhetspolitiska läget och redundansbehoven bör det tydligare framgå att Socialstyrelsen och/eller Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ansvarar för samordning och ledning av arbetet.

Avseende stöd till Ukraina – vårdkapacitet

1. Regionerna understryker viljan att stödja Ukraina, ambitionsnivån för stödet behöver dock tydliggöras från statlig nivå då stöd i större omfattning kommer att innebära påverkan på planering av och tillgänglighet till vården.
2. Regionerna understryker att de under förutsättning att den egna elektiva vården prioriteras om så att vård som kan vänta skjuts upp kan patienter som är högre medicinskt prioriterade tas emot från Ukraina. Denna avvägning behöver ske samlat på nationell nivå samt avhängigt kommunernas möjligheter att ta emot utskrivningsklara patienter.
3. Tydliggörande avseende vilket lagrum som ska tillämpas för personer som kommer till Sverige specifikt för att erhålla vård är avgörande. Det finns en risk att vissa personer under en tidsperiod kan hamna mellan att omfattas av massflyktsdirektivet eller status som asylsökande. Detta kan

uppstå då de inte har ansökt om asyl eller har hunnit beviljas tillfälligt uppehållstillstånd enligt 21 kap. 1 § utlänningslagen grundat på massflyktsdirektivet. Det rättsliga stödet för regionernas ansvar för denna vård och i vilken utsträckning vård ska ges behöver klarläggas för att kunna hanteras likvärdigt i landet, finansiering av vården bör också tydliggöras. Regionerna menar också att möjligheter till eftervård, rehabilitering och boende efter utskrivning måste hanteras.

4. Förutsatt ovanstående tydliggöranden kan regionerna uttrycka förmågan att bistå Ukraina med vårdkapacitet tydligare kvantifierat till Socialstyrelsen. Utgångspunkten måste dock vara den satta nationella ambitionen för stöd.
5. Regionerna vidimerar att planeringen för den operativa hanteringen, såsom fastställande av samordningsfunktioner, fördelningsnycklar, nationell transportkapacitet kan fortlöpa under tiden som arbetet med ovanstående tydliggöranden pågår. Den operativa hanteringen ska tas fram i samråd hälso- och sjukvårdsdirektörsnätverket och kvitteras av regionerna.

Avseende stöd till Ukraina – Läkemedel

1. Avseende stöd med läkemedel till Ukraina leds arbetet av EU-myndigheten HERA, som samverkar med den europeiska läkemedelsbranschen, EFPIA. Läkemedelsverket ansvarar för att tydliggöra regelverk för att det stöd som ska kanaliseras via MSB till Ukraina samordnas.
2. Regionerna genomför en inventering av det nationella läkemedelsförrådet (NFL) för att klargöra om dessa läkemedel lämpar sig för bistånd till Ukraina. Regionerna samverkar med Läkemedelsverket och återkommer efter beslut med ett gemensamt specificerat underlag till Socialstyrelsen varvid Socialstyrelsen kanaliseras underlaget till MSB.
3. Lokala initiativtagare som samlat in eller önskar samla in läkemedel för donation till Ukraina hänvisas till Läkemedelsverket som kommer att bistå med kunskap avseende gällande regelverk mm.

Avseende stöd till Ukraina – Utrustning och förbrukningsmateriel

1. Kriterier för att den utrustning och förbrukningsmateriel som identifierats som möjligt bistånd är enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter att biståndet avser sådant som regionen inte behöver för sin verksamhet och att biståndet inte påverkar regionens egna redundans. För ytterligare stöd krävs ett statligt ställningstagande om ambitionsnivå avseende stöd och en förståelse för att åtgärder då kan behöva vidtas för att säkerställa den egna redundansen
2. Ytterligare kriterier för den utrustning som identifierats för bistånd är att:
 - a. Förebyggande underhåll och service är genomförd på all utrustning och att det finns manualer på engelska.
 - b. Materiel kopplat till användning av medicinteknisk apparatur behöver medfölja för 7–14 dygn. Materielen bör var sampackad med apparaten för att säkerställa att de inte hamnar på olika platser.
3. Ytterligare kriterier för den förbrukningsmateriel som identifierats är att:
 - a. Det är öppnade förpackningar (dvs. avdelningsförpackningar).
 - b. Det inte består av lösa, styckeförpackade artiklar. Dessa måste i sådana fall plastas in.
 - c. De har en hållbarhet på minst 12 månader.
4. Om ovanstående kriterier inte uppfylls behöver regionerna justera angivna lista som lämnats till Socialstyrelsen.
5. Avseende utrustning som lämnas som bistånd är regionen skyldig (lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter) att förvissa sig om att givet bistånd som lämnas kommer till avsedd användning. Detta gäller dock inte om biståndet avser utrustning som regionen inte längre behöver för sin verksamhet. Socialstyrelsen åtar sig att via MSB ombesörja en återrapportering till regionerna att biståndet emottagits av ERCC för vidare distribution till Ukraina. Men då myndigheterna inte har insyn i den exakta avsedda användningen i Ukraina kan de inte åta sig att återrapportera om detta varvid kravet att allt bistånd ska avse sådant som regionen inte behöver för sin verksamhet.
6. Om ovanstående kriterier är uppfyllda åtar sig Socialstyrelsen att överlämna listan av regionernas bistånd till MSB som genomför en matchning mot de behov som råder. Regionerna behöver via respektive beredskapsorganisation kvittera att ovanstående uppfylls.

7. Om biståndet motsvarar rådande behov återrapporterar Socialstyrelsen detta till regionerna.
8. Den praktiska hanteringen av paketering, iordningsställande och transport till MSB:s uppsamlingspunkt sker därefter i samverkan och dialog mellan regionerna och MSB med stöd av Socialstyrelsen.